Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2620

4.10.2024

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/2620

z dne 30. julija 2024

o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za to, da se za toplogredne pline šteje, da so postali trajno kemično vezani v proizvodu

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES ([1]) ter zlasti člena 12(3b), drugi pododstavek, Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Direktiva 2003/87/ES je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/959 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), da bi se uskladila z Uredbo (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), v kateri je določen cilj vsaj 55-odstotnega zmanjšanja neto emisij do leta 2030 v primerjavi z letom 1990.

(2) Določiti bi bilo treba merila in zahteve, potrebne za to, da se toplogredni plini štejejo za trajno kemično vezane v proizvodu.

(3) Sedanji postopki zajemanja in uporabe za trajno shranjevanje se uporabljajo samo za emisije CO_2, saj drugih toplogrednih plinov, kot sta CH_4 ali N_2O, ni treba trajno shranjevati, da bi se njihove emisije zmanjšale. Ker kemijske reakcije med postopkom uporabe lahko povzročijo kemično pretvorbo molekule CO_2, bi bilo treba upoštevati tudi ogljikove atome, ki so postali kemično vezani.

(4) Zagotoviti je treba, da emisije CO_2, ki so postale trajno kemično vezane v proizvodu, zagotavljajo podobne podnebne koristi kot geološko shranjevanje, pri čemer je treba upoštevati različno naravo teh različnih pristopov. Zato bi moral ta CO_2 ostati trajno kemično vezan v proizvodu vsaj več stoletij ali dlje, in sicer na podlagi vrste kemične vezi in običajne uporabe ter verjetne obdelave ob koncu življenjske dobe zadevnega proizvoda.

(5) Zaradi različnih običajnih uporab in poti ob koncu življenjske dobe proizvodov, proizvedenih iz zajetega CO_2, bodo nastale različne verjetne možnosti, da se bo shranjeni ogljik, vgrajen v proizvod, sprostil. Izpusti lahko nastanejo zaradi zgorevanja, bodisi kot sestavni del uporabe proizvoda, kot velja za sintetična goriva, bodisi ob odstranjevanju, na primer s sežiganjem odpadkov. Za zagotovitev, da ogljik, shranjen v proizvodu, ostane trajno kemično vezan in vsaj nekaj stoletij ne vstopi v ozračje, bi moral biti CO_2 vezan v proizvodih, ki imajo pri običajni uporabi dolgo življenjsko dobo in se pri kateri koli običajni dejavnosti ob koncu življenjske dobe odstranijo na način, ki ni sežig, kar bi sprostilo shranjeni ogljik v ozračje.

([1]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

([2]) Direktiva (EU) 2023/959 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji ter Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov (UL L 130, 16.5.2023, str. 134).

([3]) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

(6) Kemijske lastnosti mineralnih karbonatov, kot sta kalcijev karbonat ali magnezijev karbonat, zagotavljajo močne kemične vezi, ki, razen če so izpostavljene visokim temperaturam ali močnim kislinam, omogočajo, da se ogljik šteje za trajno kemično vezanega. Zato bi mineralizacija ogljikovega dioksida povzročila izjemno dolgo zadrževanje ogljika v karbonatnih kamninah, ki se v normalnih pogojih ne bi sprostil v ozračje ([4]).

(7) Pogoji v sežigalnicah odpadkov zadostujejo, da se začne reakcija razogljičenja. Zato se ogljik, zajet in uporabljen v proizvodih, katerih znaten delež obdelave ob koncu življenjske dobe predstavlja sežig, ne bi smel šteti za trajno kemično vezanega.

(8) Proizvodi, ki temeljijo na mineralnih karbonatih in se uporabljajo za gradbene proizvode, kot so agregati, cement, beton, opeke ali ploščice, imajo dolgo življenjsko dobo in se lahko uporabljajo več desetletij do stoletij. Taki proizvodi ob koncu življenjske dobe spadajo v kategorijo gradbenih odpadkov in odpadkov iz rušenja objektov v skladu s seznamom odpadkov ([5]). Glede na najnovejšo oceno Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije ([6]) je povprečna obdelava mineralnih frakcij gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju objektov ob koncu življenjske dobe v Uniji sestavljena iz recikliranja (79 %), zasipanja (10 %) in odlaganja na odlagališčih (11 %). Zato bi bilo treba zajeti CO_2, ki se uporablja pri proizvodnji mineralnih karbonatov ter v gradbenih proizvodih, šteti za trajno kemično vezanega v proizvodu.

(9) Seznam proizvodov, za katere se šteje, da izpolnjujejo merila iz člena 12(3b) Direktive 2003/87/ES, bi bilo treba pregledati in po potrebi posodobiti na podlagi ustreznega tehnološkega razvoja in inovacij na področju trajnega shranjevanja ogljika v proizvodih, izboljšanih praks spremljanja, poročanja in preverjanja, s katerimi se lahko potrdi trajnost shranjevanja, ter izkušenj pri izvajanju te uredbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa zahteve, potrebne za to, da se za CO_2 šteje, da je postal trajno kemično vezan v proizvodu.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „zajemanje“ pomeni vsak tehnološki proces ali postopek, ki je potreben za zajemanje in po potrebi obdelavo ali čiščenje pred uporabo CO_2, ki nastane pri dejavnostih s področja uporabe Direktive 2003/87/ES;

(2) „uporaba“ pomeni vsak tehnološki postopek ali prakso, pri kateri se zajeti CO_2 uporablja kot surovina za proizvodnjo proizvodov;

([4]) IPCC 2005. *Special Report on Carbon Dioxide Capture and Storage* (Posebno poročilo o zajemanju in shranjevanju ogljikovega dioksida). [Metz, B, Davidson, O., de Coninck, H. C., Loos, M. in Meyer, L. A. (ur.)]. Pripravila delovna skupina III Medvladnega panela za podnebne spremembe Cambridge in New York: Cambridge University Press.

([5]) Sklep Komisije 2014/955/EU z dne 18. decembra 2014 o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o seznamu odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 370, 30.12.2014, str. 44).

([6]) Cristobal Garcia, J., Caro, D., Foster, G., Pristera, G., Gallo, F. in Tonini, D., Tehnološko-ekonomska in okoljska ocena ravnanja z gradbenimi odpadki in odpadki pri rušenju objektov v Evropski uniji, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/721895, JRC135470.

(3) „kemično vezan“ pomeni, da je CO_2 kemično pretvorjen tako, da je ogljikov atom kemično fiksiran z močnimi vezmi na način, ki preprečuje njegov vpliv na globalno segrevanje;

(4) „proizvod“ pomeni blago ali materiale, vključno z vmesnimi izdelki in proizvodi, pridobljenimi iz materialov, ki s kemično vezavo uporabljajo CO_2 ali ogljikove atome, pridobljene iz CO_2;

(5) „gradbeni proizvod“ pomeni vsako oblikovano ali brezoblično fizično blago, dano na trg za trajno vgradnjo v gradbene objekte ali njihove dele;

(6) „običajna uporaba“ pomeni vsak način, za katerega se od končnega uporabnika pričakuje, da ga bo običajno uporabljal glede na značilnosti proizvoda;

(7) „običajna dejavnost po koncu življenjske dobe proizvoda“ pomeni vsako prevladujočo obdelavo proizvoda, potem ko ga končni uporabnik zavrže ob upoštevanju ustreznih praks ravnanja z odpadki in veljavne zakonodaje.

Člen 3

Zahteve za trajno zajemanje in uporabo v proizvodih

1. CO_2 se šteje za trajno kemično vezanega v proizvodu, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

(a) s postopkom aktivne in nadzorovane uporabe je postal kemično vezan v proizvodu, kar omogoča merjenje in določanje količine ekvivalenta CO_2, vezanega v proizvodu med postopkom uporabe, brez ogljika, ki je prisoten v materialu pred postopkom uporabe ali ki je naravno absorbiran iz ozračja ali drugih virov po postopku uporabe, in

(b) v proizvodu ostane trajno kemično vezan tako, da pri običajni uporabi proizvoda vsaj nekaj stoletij ne bo vstopil v ozračje, vključno z vsako običajno dejavnostjo po koncu življenjske dobe proizvoda. Pri proizvodih z večkratno običajno uporabo in več potmi ob koncu življenjske dobe je treba za namene tega odstavka upoštevati vse take poti. Proizvodi, ki so med običajno uporabo, vključno z vsako običajno dejavnostjo po koncu življenjske dobe proizvoda, lahko izpostavljeni zgorevanju pri visokih temperaturah, na primer med sežiganjem odpadkov, se ne štejejo, da trajno kemično vežejo CO_2.

2. Proizvodi, za katere se šteje, da izpolnjujejo zahteve iz odstavka 1, so navedeni v Prilogi.

Člen 4

Postopek pregleda

1. Komisija pregleda proizvode iz Priloge na podlagi ustreznega tehnološkega razvoja in inovacij na področju trajnega shranjevanja ogljika v proizvodih, izboljšanih praks spremljanja, poročanja in preverjanja ter izkušenj pri izvajanju te uredbe in po potrebi posodobi Prilogo.

2. Za namene odstavka 1 Komisija upošteva zahteve pristojnih organov za posodobitev seznama proizvodov iz Priloge, če so ustrezno podprte z dokazili o skladnosti z zahtevami iz člena 3(1).

3. Rezultati in ustrezna dokumentacija vsakega pregleda proizvodov iz Priloge se javno objavijo.

Člen 5

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 30. julija 2024

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

PROIZVODI, ZA KATERE SE ŠTEJE, DA TRAJNO KEMIČNO VEŽEJO CO_2

1. Mineralni karbonati, ki se uporabljajo v naslednjih gradbenih proizvodih:

(a) karbonizirani agregati, ki se uporabljajo nevezani ali vezani v gradbenih proizvodih na osnovi mineralov;

(b) karbonizirane sestavine cementa, apna ali drugih hidravličnih veziv, ki se uporabljajo v gradbenih proizvodih;

(c) karbonizirani beton, vključno z bloki, tlakovci ali celičnim betonom;

(d) karbonirane opeke, ploščice ali druge zidarske enote.